

herskede i mange af Europas hovedstæder i 1848, accepterede Kong Frederik VII uden videre en fri forfatning.

Med rette fik Frederik VII derfor det smukke tilnavn »folkekær«, vel nok det fornemste, en konge kan ønske sig. Sådanne tilnavne tillægges ikke monarker i dag, men den varme sympati, Deres Majestæt møder fra hele befolkningen, bringer ordet i erindring.

Foruden selvbestemmelsesretten overdrog kongen også det halve af sit kongeslot, Christiansborg, til den lovgivende forsamling, og her på slottet har endnu i dag ikke alene Folketinget, men også de øvrige statsmagter hjemme. Det er på en måde noget typisk dansk, at alle kan være under samme tag.

Grundtvig deltog som bekendt ivrigt i debatten for 150 år siden om den nye styreform og udtrykte i taler og sange bekymring for, om folket nu også var modent til folkestyre. Målet skulle jo være at skabe den rette balance mellem kongemagt og et oplyst folk.

Denne magtfordeling udtrykte han smukt i en sang fra 1839, der begynder med ordene:

»Kongehånd og folkestemme,
begge stærke, begge fri.«

En sådan balance kan ikke formuleres i love og paragraffer. Dens realitet er først og fremmest til stede i form af folkets helt grundlæggende velvilje og accept.

Deres Majestæt har til fulde forstået at finde den rette balance for det danske kongedømme i et moderne og hektisk samfund. Medvirkende til Deres succes har utvivlsomt også været den store og værdifulde arv, De har modtaget fra Deres forældre.

Vi ser op til Dem som menneske. Vi kan simpelt hen lide vor Dronning og hendes familie. Vi beundrer også Dronningens mange talenter på det kunstneriske område.

For os her på Christiansborg er det væsentligste dog nok, at Deres Majestæt har gjort det moderne danske monarki til en værdig medspiller for dansk folkestyre. Det kan illustreres på mange måder. Lad mig nøjes med tre:

For det første kan regeringsdannelsen selv i et demokrati være en uhyre speget affære. Derfor er det afgørende, at alt går regelret til, helt efter bogen og gennemført fair. De har altid draget omsorg for, at det var sådan. Sådan er det i Danmark, og det kan vi glædes over.

For det andet vil den politiske debat i et udviklet samfund som vort ikke blot være præget af modsætningerne mellem regeringspartierne og oppositionen, men også af alle hænde

interesses modsætninger på kryds og tværs mellem samfundets mange velorganiserede grupper.

Netop derfor har det moderne folkestyre haft behov for en moderne monark, en monark med talent for på de rigtige tidspunkter og i de rigtige anliggender at gå ind i debatten for at sige noget væsentligt uden at tage parti for nogen af de stridende parter. Et sådant talent har vor Dronning i så udpræget grad haft og brugt.

Vor Dronnings nytårstale imødeses altid med spænding og forventning. Hvad er budskabet i år? Hvor skal vi sætte ind, hvor ligger tidens problemer og udfordringer? Gennem klare og forståelige tilkendegivelser formidler Deres Majestæt vanskelige spørgsmål og skaber opmærksomhed om vigtige menneskelige problemer. Dermed er vor Dronning blevet en af de få moralske autoriteter, vi alle respekterer og lytter til.

For det tredje er vort samfund blevet mere og mere internationaliseret økonomisk, politisk og kulturelt. Hvis vi på samme tid skal nyde frugterne heraf og bevare det mest værdifulde af vor nationale egenart, kræver det, at vort statsoverhoved spiller rigtigt sammen med regeringen i forhold til andre lande, statsoverhoveder og regeringer. Det har vor Dronning gjort til teg med kryds og slange uanset skiftende regeringers politiske sammensætning.

Det kræver tillige, at vort statsoverhoved i al sin færden er en værdig repræsentant for det danske folk, og det er Dronning Margrethe om nogen!

Folketinget ønsker Deres Majestæt tillykke på denne historiske festdag. Vi ved, at De også fremover vil være et forbillede for os alle og vort land et fremragende statsoverhoved, som vi kan være stolte af.

Jeg vil nu bede Tingets medlemmer om sammen med mig at udråbe et nifoldigt leve for vor Dronning.

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II længe leve!

(Den fungerende formands opfordring besvarede med et nifoldigt hurra).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 10.11